2021: ఏపీ హైకోర్టు:9643

అమరావతిలో ఏపీ హైకోర్టులో..

రిట్ పిటిషన్ నెం.10583 ఆఫ్ 2020

మధ్య:

1. జి.వెంకటేశ్వర్లు, ఎస్.ఓ.జి.జన్నయ్య, మరో నలుగురు

... పిటిషనర్లు..

మరియు

1. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రెవెన్యూ శాఖ (ఎల్అండ్ఏ) ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ, వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లాతో పాటు మరో ముగ్గురు ప్రాతినిధ్యం వహిస్తున్నారు.

... ప్రతివాదులు

ఆర్డర్ తేదీ : 30.4.2021

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ నినాల జయసూర్య

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లను ఆర్డర్ చూడటానికి అనుమతించవచ్చా : అవును / కాదు

2. ఆర్డర్ కాపీని లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయవచ్చా: అవును/కాదు

3. తన ప్రభువు ఉత్తర్వు యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూడాలనుకుంటున్నాడా? : అవును / కాదు

నినాల జయసూర్య, జె.

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ నిైనాల జయసూర్య

రిట్ పిటిషన్ నెం.10583 ఆఫ్ 2020

30.4.2021

మధ్యలో: కొండారెడ్డి నాగమణి, దివంగత సత్యరాయన, మరో నలుగురు

... పిటిషనర్లు..

మరియు

ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి రెవెన్యూ శాఖ (ఎల్ అండ్ ఏ) ప్రిన్సిపల్ సెక్రటరీ, వెలగపూడి, అమరావతి, గుంటూరు జిల్లాతో పాటు మరో ముగ్గురు హాజరయ్యారు.

... ప్రతివాదులు

పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది - శ్రీమతి జ్యోతి ఈశ్వర్ గోగినేని

ఆర్.1& ఆర్.3 తరఫు న్యాయవాది : భూసేకరణకు జి.పి.

ఆర్.2 & ఆర్.4 తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ లక్ష్మీనారాయణ అలిశెట్టి

రిఫర్ చేసిన కేసులు:

1. ఏఐఆర్ 2018 కర్ణాటక 39

2. డబ్ల్యు.పి.నెం.41557 ఆఫ్ 2015, తేది 31.7.2019

3. (2011) 12 ఎస్సిసి 69

4. (1997) 1 ఎస్సిసి 134

5. 2012 (6) ALD 58

6. (2020) 8 ఎస్సిసి 129

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ నిఠానాల జయసూర్య

రిట్ పిటిషన్ నెం.10583 ఆఫ్ 2020

ఆర్డర్:

29.3.2012 నాటి జీవో నెం.643ఈ ద్వారా ప్రచురించిన నోటిఫికేషన్ ఆధారంగా 15.6.2019న జారీ చేసిన తీర్పు నెం.1/2019/ఉంగుటూరు/టోల్/ఎన్.హెచ్.16ను ఆమోదించడంలో ప్రతివాదుల చర్యను పరిమితి, చట్టవిరుద్ధం, నిరంకుశత్వం, అన్యాయమైనవి, సెక్షన్ 2కు విరుద్ధంగా ప్రకటించాలని కోరుతూ రిట్ పిటిషన్ దాఖలైంది. పునరావాస మరియు పునరావాస చట్టం, 2013 (ఇకపై, 2013 యొక్క చట్టం 30 అని పిలుస్తారు) మరియు దానిని పక్కనబెట్టి న్యాయమైన మరియు అవసరమైన ఇతర ఉత్తర్వులను జారీ చేయడానికి తత్ఫలితమైన ఆదేశాల కోసం.

2. పిటిషనర్లు తమ కేసును మరింత మెరుగ్గా అర్థం చేసుకోవడానికి ప్రస్తుత రిట్ పిటిషన్కు దారితీసిన అఫిడవిట్లో పేర్కొన్న సంక్షిప్త వాస్తవాలను వివరించవచ్చు:

పిటిషనర్లు పశ్చిమగోదావరి జిల్లా వెల్లమిలి గ్రామంలోని వివిధ సర్వే నంబర్లలోని వ్యవసాయ, వ్యవసాయేతర భూములకు యజమానులు, యజమానులు. వారు ఆ భూములను సాగుచేసుకొని ఎంజాయ్ చేస్తున్నారు. పిటిషనర్ల భూములు 5వ నెంబరు జాతీయ రహదారికి ఆనుకుని ఉన్నాయని, అత్యంత విలువైన వ్యవసాయ భూములు ఉన్నాయన్నారు. 2018లో టోల్గేట్ నిర్మాణం కోసం పిటిషనర్ల నుంచి భూములను సేకరించాలని ప్రతిపాదించగా, ఆ భూములే తమ సాగుకు ఏకైక ఆధారం కాబట్టి వాటిని స్వాధీనం చేసుకోవద్దని 3వ ప్రతివాదికి విజ్ఞప్తులు చేశారు. ఆ తర్వాత ప్రతివాదులు భూసేకరణకు ముందుకు సాగకపోవడంతో భూసేకరణ ప్రక్రియను

నిలిపివేశారని పిటిషనర్లు భావించారు. అయితే హఠాత్తుగా కొందరు క్రేన్, మనుషులతో పిటిషనర్ల భూముల వద్దకు వచ్చి మట్టిని తవ్వి భూమిని గుర్తించే ప్రయత్నం చేశారు. అతి కష్టం మీద పిటిషనర్లు వారిని ప్రతిఘటించి 3వ ప్రతివాది వద్దకు చేరుకున్నారు. పిటిషనర్లను ఆశ్చర్యపరుస్తూ, 3 వ ప్రతివాది మరియు వారి అధికారులు పిటిషనర్లకు తమ భూమిని రెండుసార్లు సేకరించారని, 2019 యొక్క అవార్డు నంబర్ 1 మరియు 2019 యొక్క 3 ద్వారా వరుసగా 15.6.2019 మరియు 26.6.2019 న అవార్డులు జారీ చేయబడ్డాయని తెలియజేశారు. అతి కష్టం మీద పిటిషనర్లు అవార్డుల ప్రతులను పొందారు మరియు ఈ అవార్డుల నుండి ప్రతివాదులు గుండుగొలను నుండి రాజమహేంద్రవరం వరకు 1022.494 వరకు నాలుగు లేన్ల నుండి ఆరు లేన్లకు ఎన్.హెచ్.16 (ఓల్డ్ ఎన్హెచ్.5) రహదారి వెడల్పు కోసం భూమిని సేకరించాలని ప్రతిపాదించారు, ఇది జాతీయ రహదారుల చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఎ కింద నోటిఫికేషన్, 1956 (ఇకపై ఎన్.హెచ్. చట్టం అని పిలుస్తారు) 29.3.2012 న జారీ చేయబడింది, ఎన్.హెచ్.16 రహదారి వెడల్పు కోసం ప్రతిపాదిత సేకరణలో పిటిషనర్ల భూమిని చేర్చారు. సెక్షన్ 3ఎ నోటిఫికేషన్ తేదీ నుంచి అంటే 15.3.2013 నుంచి 15.3.2013 వరకు మూడేళ్లకు ముందు అమ్మకాల గణాంకాల ఆధారంగా 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 26 ప్రకారం మార్కెట్ విలువను నిర్ణయించారు.

3. వెల్లమిల్లి మండలంలో 2012లో 4,128 చదరపు మీటర్లకు సెక్షన్ 3ఏ నోటిఫికేషన్ జారీ చేయగా, 2018లో 77 చదరపు మీటర్లకు మరో ప్రకటన జారీ చేశారు. పిటిషనర్లకు 06.6.2020 వరకు తమ భూమిని స్వాధీనం చేసుకోవడం మరియు అవార్డును ఆమోదించడం గురించి తెలియదు. నోటీసులు ఇవ్వడం, విచారణకు అవకాశం ఇవ్వడం, అభ్యంతరాలను కోరడం వంటి చట్టంలోని ప్రక్రియను ప్రతివాదులు పూర్తిగా విస్మరించారు. విచారణ మొత్తం పిటిషనర్ల వెనుకే జరిగింది.

4. పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది శ్రీమతి జ్యోతి ఈశ్వర్, ప్రతివాది నెం.1, 2లకు భూసేకరణ కోసం గవర్నమెంట్ ప్లీడర్, నేషనల్ హైవేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియా (ఎన్.హెచ్.ఎ.ఐ) స్టాండింగ్ కౌన్సెల్ శ్రీ అలిశెట్టి లక్ష్మీనారాయణ వాదనలు వినిపించారు.

5. పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది అఫిడవిట్లో పేర్కొన్న అంశాలను పునరుద్ఘాటిస్తూ 29.3.2012న జారీ చేసిన ఎన్హెచ్ చట్టం కింద సెక్షన్ 3ఏ నోటిఫికేషన్, సెక్షన్ 3ఏ(3) కింద

15.3.2013న పేపర్ ప్రచురణ జరిగిందని, సెక్షన్ 3డీ కింద డిక్లరేషన్ను 13.3.2014న ప్రచురించారని పేర్కొన్నారు. ఎన్హెచ్ చట్టం ప్రకారం సెక్షన్ 3 డిక్లరేషన్ సెక్షన్ 3ఏ నోటిఫికేషన్ తేదీ నుంచి ఒక (1) సంవత్సరంలోపు జారీ చేయాల్సి ఉంటుందని, ప్రస్తుత సందర్భంలో 29.3.2012 నుంచి ఏడాదికి మించి జారీ చేసినందున ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఏ కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ ఎలాంటి ప్రభావం చూపదని ఆమె వాదించారు. వాస్తవానికి ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఏ(1) లేదా 3ఏ(3) కింద నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడం గురించి పిటిషనర్లకు తెలియదని, కాంపిటెంట్ అథారిటీ కార్యాలయం/ ప్రతివాది నెం.3 నుంచి అవార్డుల కాపీలు పొందే వరకు పిటిషనర్లకు తెలియదని, పిటిషనర్లకు నోటీసులు జారీ చేయకపోవడంతో ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3సీ కింద అభ్యంతరాలు తెలిపే విలువైన అవకాశాన్ని కోల్పోయారని ఆమె పేర్కొన్నారు. చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఏ నిబంధనలను కూడా పాటించకుండానే ఈ తీర్పును ఆమోదించారని, అది ముందస్తు తేదీ అని ఆమె వాదించారు. నష్టపరిహారం నిర్ణయించడానికి 2013 చట్టం 30లోని అన్ని నిబంధనలు వర్తిస్తాయని పేర్కొంటూ, ప్రస్తుత కేసులో సెక్షన్ 3డి కింద డిక్లరేషన్ 2014 సంవత్సరంలో చేయబడిందని, 2019 సంవత్సరంలో తీర్పు జారీ చేయబడిందని, అందువల్ల 2013 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం భూసేకరణ చర్యలు చెల్లవని ఆమె వాదించారు. 2013 చట్టం 30లోని నిబంధనలు, ఇతర చట్టాల నిబంధనల ప్రకారం భూసేకరణకు వాటి వర్తింపు తదితర అంశాలు సుప్రీంకోర్టు రాజ్యాంగ ధర్మాసనం ముందు పరిశీలనలో ఉన్నాయని ఆమె పేర్కొన్నారు. ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3జీ కింద ఎలాంటి అభ్యంతరాలు కోరలేదని, ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్లు 3సీ, 3డీ, 3జీలను కచ్చితంగా పాటించనందున ఈ అవార్డు చెల్లదని కొట్టివేయాలని ఆమె వాదించారు. దీని ప్రకారం పిటిషనర్లు కోరిన విధంగా ఆమె ఉపశమనం కోరుతున్నారు.

6. పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదనలను తోసిపుచ్చుతూ ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3(ఎ), సెక్షన్ 3ఎ కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్కు మధ్య వ్యత్యాసం ఉందని, మొదటిది కాంపిటెంట్ అథారిటీ నియామకానికి సంబంధించినదని, రెండోది భూసేకరణకు కేంద్ర ప్రభుత్వ ఉద్దేశాన్ని ప్రకటించడానికి సంబంధించినదని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. 29.3.2012న పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది పేర్కొన్న నోటిఫికేషన్ కాంపిటెంట్ అథారిటీ/3వ ప్రతివాది నియామకానికి సంబంధించిందని, సెక్షన్ 3ఏ(1) కింద నోటిఫికేషన్ 29.3.2012న జారీ చేసి 14.4.2013న ప్రచురించారని పేర్కొన్నారు. సెక్షన్ 3డి కింద డిక్లరేషన్ 13.4.2014న అంటే ఎన్

హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఏ కింద నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి ఏడాదిలోపు వెలువడిందని, అందువల్ల ఆ నోటిఫికేషన్ ఎలాంటి ప్రభావం చూపదనే వాదన సరికాదన్నారు. కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో పేర్కొన్న విధంగా, ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనలను ఈ క్రింది విధంగా ఖచ్చితంగా పాటించినట్లు ఆయన సమర్పించారు:

ఎస్ఎల్. లేదు.	తేదీ	[మార్చు] చట్టాన్ని ఏర్పాటు చేయడం	వ్యాఖ్యలు[మార్చు]
1.	15.3.2013	3ఎ నోటిఫికేషన్	గెజిట్ నెం.623(ఇ) [ఎస్.ఓ నెం.717(ఇ)]
2.	14.4.2013	3A ప్రచురణ	ఆంధ్రజ్యోతి, ది హిందూ
3.	--	3C	21 రోజుల్లో ఎలాంటి అభ్యంతరాలు రాలేదు.
4.	13.3.2014	3డి డిక్లరేషన్	గెజిట్ నెం.641 [ఎస్.ఓ.750(ఇ)]

సెక్షన్ 3జీ ఎంక్వైరీకి అనుగుణంగా 03.5.2018న సాక్షి అండ్ ది హిందూ దినపత్రికల్లో నోటీసు ప్రచురితమైందని, 10.5.2018న విచారణ జరిగిందని తెలిపారు. 1, 2, 3, 5వ పిటిషనర్లు విచారణలో పాల్గొన్నారని, ఆ తర్వాత 15.6.2019న తీర్పు నంబరు 01/2019 జారీ చేశారని, అందువల్ల మొత్తం భూసేకరణ ప్రక్రియను నోటీసు లేకుండా, పిటిషనర్ల వెనుకే నిర్వహించారన్న వాదనలు సరికాదని, తప్పుదోవ పట్టించే విధంగా ఉన్నాయని పేర్కొన్నారు. పరిహారాన్ని నిర్ధారించిన తరువాత, ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3 హెచ్ కింద కాంపిటెంట్ అథారిటీ / 3 వ ప్రతివాది ముందు ఈ మొత్తాలను జమ చేశారని, 18.1.2020 న భూమిని నేషనల్ హైవేస్ అథారిటీ ఆఫ్ ఇండియాకు అప్పగించారని ఆయన సమర్పించారు.

7. 2013 చట్టం 30లోని నిబంధనలను వర్తింపజేయడం, భూసేకరణ ప్రక్రియ సెక్షన్ 25 ప్రకారం చెల్లిపోయిందని, వాటిని సుస్థిరమైనది కాదని కొట్టిపారేస్తూ, ఎన్హెచ్ చట్టం స్వీయ నియంత్రిత కోడ్ అని మేధావుల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 105 (1)ను ప్రస్తావిస్తూ, సెక్షన్ 24, 25తో సహా ఆ చట్టంలోని నిబంధనలు ఎన్హెచ్ చట్టంతో సహా 2013 చట్టం

30 యొక్క నాల్గవ షెడ్యూల్లో పేర్కొన్న చట్టాలకు వర్తించవని వాదించారు. అయితే కేంద్ర ప్రభుత్వం 28.8.2015 నాటి జీవో 2368(ఈ)తో పాటు 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 105(3) ప్రకారం పరిహారం, ఇతర ప్రయోజనాలను 30లోని షెడ్యూల్ 1, 2, 3 ప్రకారం లెక్కించాల్సి ఉంటుంది. జి.సి.తిప్పేస్వామి వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 1, శ్రీ ఓగర్ చంద్ జైన్ వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 2 కేసుల్లో కర్ణాటక హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులపై ఆధారపడిన న్యాయవాది మధ్యంతర ఉత్తర్వుల కారణంగా జాతీయ రహదారి పనులు నిలిచిపోయాయని, ఈ కోర్టు ఇచ్చిన మధ్యంతర ఉత్తర్వులను తొలగించాలని కోరారు. యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా వర్సెస్ కుశాల శెట్టి 3, రామ్నిక్లాల్ ఎన్.భూట్టా వర్సెస్ స్టేట్ ఆఫ్ మహారాష్ట్ర 4 కేసుల్లో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులపై ఆయన ఆధారపడి, ప్రస్తుత వ్యాజ్యాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకుని ప్రాజెక్టు వ్యయం అనేక రెట్లు పెరిగి ప్రభుత్వ ఖజానాకు అపారమైన నష్టాన్ని కలిగించిందని పేర్కొన్నారు. అందుకనుగుణంగా రిట్ పిటిషన్ లో అంతకంటే తక్కువ అర్హతలు లేవని కొట్టివేయాలని కోరారు.

8. ఎన్.హెచ్.ఎ.ఐ తరఫున వాదించిన వాదనలను సమర్థిస్తూ, 3వ ప్రతివాది ఎన్.హెచ్. చట్టంలోని నిబంధనలను అనుసరించాడని, అతని చర్యలను తప్పు పట్టలేమని ప్రభుత్వ ప్లీడర్ వాదించాడు. అవార్డు విచారణలో పాల్గొన్నందున, పిటిషనర్లు దానిని సవాలు చేయడానికి అవకాశం లేదని, పరిహారం నిర్ధారణకు సంబంధించి వారి అభ్యంతరాలు ఏవైనా ఉంటే సంబంధిత అథారిటీ / ఆర్బిట్రేటర్ ముందు ఆందోళన చేయాల్సి ఉంటుందని, రిట్ పిటిషన్ను కొట్టివేయాల్సి ఉంటుందని ఆయన పేర్కొన్నారు.

9. దీనికి సమాధానంగా పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది భూసేకరణ ప్రక్రియ తదితర అంశాలకు సంబంధించి వాదనలను పునరుద్ఘాటిస్తూ ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3సీని పాటించకుండా, పిటిషనర్ల అభ్యంతరాలను వినకుండా నష్టపరిహారం నిర్ణయించడం చెల్లదని వాదించారు. భీమవరపు గిరిధర్ కుమార్ రెడ్డి వర్సెస్ యూనియన్ ఆఫ్ ఇండియా 5 కేసులో గౌరవ డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పు ప్రకారం ఎన్హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనలను పాటించకపోవడం ప్రాణాంతకమని, ఎన్హెచ్ చట్టం కింద చట్టవ్యతిరేక చర్యల ఫలితంగా ఇచ్చిన తీర్పును కొట్టివేయాలని ఆమె కోరారు. 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం డిక్లరేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి తీర్పును ఆమోదించడానికి గరిష్టంగా రెండు (2) సంవత్సరాల వ్యవధిని నిర్ణయించారని, ప్రస్తుత కేసులో

ప్రతివాదులు ఈ విషయంపై నిద్రపోయారని, ఆరు (6) సంవత్సరాల తరువాత తీర్పును ఆమోదించారని, అది కూడా 2010-12కు ముందు భూమి విలువను తీసుకోవడం ద్వారా తీర్పును రద్దు చేయాలని ఆమె కోరారు. స్కోర్ కూడా.

10. ప్రత్యర్థుల వాదనలను క్షుణ్ణంగా పరిశీలిస్తే కింది అంశాలు ప్రస్తావనకు వస్తాయి.

(1) ఆ నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి ఏడాదిలోగా సెక్షన్ 3డి డిక్లరేషన్ జారీ కానందున జాతీయ రహదారి చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఎ కింద నోటిఫికేషన్ ప్రభావం చూపుతుందా?

(2) 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25ను ఎన్ హెచ్ చట్టం కింద భూసేకరణ చర్యలకు వర్తింపజేయడం వల్ల అవార్డు రద్దయిందా?

(3) ఎన్హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనలను పాటించకపోవడం, పిటిషనర్ల వెనుక ప్రొసీడింగ్స్ నిర్వహించడం వల్ల ఈ తీర్పు చెల్లదా?

(4) ఏ ఉపశమనం?

11. 2020 జూన్ నెలలో ఎన్హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం ప్రతివాదులు చేపట్టిన ప్రొసీడింగ్స్ గురించి పిటిషనర్లకు తెలియడం గమనార్హం. ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3డి(3) ప్రకారం నోటిఫికేషన్ చెల్లుబాటుపై ఎలాంటి సవాలు చేయరాదని వాదించడం మినహా. ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3సీ కింద అవకాశాల నిరాకరణకు సంబంధించి వాదనల సందర్భంగా బలహీనమైన ప్రయత్నం చేయడం మినహా నిర్దిష్టమైన ఆధారాలేవీ లేవనెత్తలేదు. ప్రతివాదుల తరఫున దాఖలు చేసిన కౌంటర్ అఫిడవిట్లలో పేర్కొన్న నిర్దిష్ట అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుని రిప్లై అఫిడవిట్ దాఖలు చేయలేదు. పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదనలు జాతీయ రహదారి చట్టంలోని సెక్షన్ 3డీ(3), 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 30లోని సెక్షన్ 25, తీర్పు చెల్లుబాటుపై కేంద్రీకృతమై ఉన్నందున, ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఏ కింద జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ చెల్లుబాటు అవుతుందని భావించి, ఈ తీర్పును పరిష్కరించడం సముచితమని ఈ కోర్టు భావిస్తోంది.

పాయింట్ నెం.1: 12. ఇరువైపులా పండిత న్యాయవాదులు లేవనెత్తిన వాదనలను అభినందించడానికి, ఎన్.హెచ్. చట్టంలోని సంబంధిత నిబంధనలను ఈ క్రింది విధంగా పేర్కొనడం సముచితం:

సెక్షన్ 3.

(ఎ) "కాంపిటెంట్ అథారిటీ" అనగా నోటిఫికేషన్ లో పేర్కొనబడిన ఆ ప్రాంతానికి కాంపిటెంట్ అథారిటీ యొక్క విధులను నిర్వర్తించడానికి, అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా కేంద్ర ప్రభుత్వంచే అధికారం పొందిన ఏదైనా వ్యక్తి లేదా అథారిటీ;

(బి) "భూమి" అంటే భూమి మరియు భూమితో ముడిపడి ఉన్న వస్తువుల నుండి లేదా భూమికి సంబంధించిన దేనితోనైనా శాశ్వతంగా బంధించబడిన వస్తువుల నుండి ఉత్పన్నమయ్యే ప్రయోజనాలను కలిగి ఉంటుంది.

3ఎ. భూమిని సేకరించే అధికారం వగైరా:

(1) ఒక జాతీయ రహదారి లేదా దానిలో కొంత భాగం యొక్క నిర్మాణం, నిర్వహణ, నిర్వహణ లేదా నిర్వహణ కోసం ఏదైనా భూమి ప్రజా ప్రయోజనం కోసం అవసరమని కేంద్ర ప్రభుత్వం సంతృప్తి చెందితే, అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా, ఆ భూమిని సేకరించే ఉద్దేశాన్ని ప్రకటించవచ్చు.

(2) సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ప్రతి నోటిఫికేషన్ భూమి యొక్క సంక్షిప్త వివరణను ఇస్తుంది.

(3) సంబంధిత అధికారి నోటిఫికేషన్ యొక్క సారాంశాన్ని రెండు స్థానిక వార్తాపత్రికలలో ప్రచురించాలి, వాటిలో ఒకటి ప్రాంతీయ భాషలో ఉంటుంది.

> 3బి. సర్వే కోసం నమోదు చేసే అధికారం- సెక్షన్ 3ఎలోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద నోటిఫికేషన్ జారీ చేస్తే, ఈ విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా అధికారం పొందిన ఏ వ్యక్తికైనా ఇది చట్టబద్ధం అవుతుంది.

(ఎ) ఏదైనా తనిఖీ, సర్వే, కొలత, మూల్యాంకనం లేదా విచారణ చేయడం;

(బి) స్థాయిలు తీసుకోండి;

(సి) ఉప-మట్టిలో తవ్వడం లేదా బోర్ వేయడం;

(డి) హద్దులు మరియు ఉద్దేశించబడిన పని రేఖలను నిర్దేశించడం;

(ఇ) అటువంటి స్థాయిలు, సరిహద్దులు మరియు రేఖలను గుర్తులను ఉంచడం మరియు కందకాలను కత్తిరించడం; లేదా

(ఎఫ్) ఆ ప్రభుత్వం ఈ విషయంలో చేసిన నియమాల ప్రకారం ఇతర పనులు లేదా పనులు చేయండి.

3 సి. అభ్యంతరాల విచారణ.-

(1) సెక్షన్ 3ఎలోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి 21 రోజుల్లోగా భూమిపై ఆసక్తి ఉన్న ఎవరైనా ఆ సబ్ సెక్షన్ లో పేర్కొన్న ప్రయోజనం లేదా ప్రయోజనాల కోసం భూమిని ఉపయోగించడాన్ని వ్యతిరేకించవచ్చు.

(2) సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ప్రతి అభ్యంతరాన్ని కాంపిటెంట్ అథారిటీకి లిఖితపూర్వకంగా తెలియజేయాలి మరియు దానికి గల కారణాలను పేర్కొనాలి మరియు సంబంధిత అథారిటీ వ్యక్తిగతంగా లేదా న్యాయనిపుణుడి ద్వారా వాదనలు వినడానికి అవకాశం ఇవ్వాలి మరియు అటువంటి అభ్యంతరాలన్నింటినీ విన్న తరువాత మరియు తదుపరి విచారణ చేసిన తరువాత, సంబంధిత అథారిటీ అవసరమని భావించినట్లయితే, ఆర్డర్ ద్వారా అభ్యంతరాలను అనుమతించండి లేదా తిరస్కరించండి.

వివరణ : న్యాయవాదుల చట్టం, 1961 (1.961 యొక్క 25) లోని సెక్షన్ 2 లోని సబ్ సెక్షన్ (1) లోని క్లాజ్ (1) లోని క్లాజ్ (1) లోని క్లాజ్ (1) లోని అదే అర్థాన్ని ఈ ఉపవిభాగం యొక్క ప్రయోజనాల కోసం "లీగల్ ప్రాక్టీషనర్" కలిగి ఉంది.

(3) సబ్ సెక్షన్ (2) కింద కాంపిటెంట్ అథారిటీ ద్వారా చేయబడ్డ ఏదైనా ఆర్డర్ ఫైనల్ అవుతుంది.

3డి. స్వాధీనం ప్రకటన:-

(1) సెక్షన్ 3సిలోని సబ్ సెక్షన్ (1) కింద కాంపిటెంట్ అథారిటీకి అందులో పేర్కొన్న కాలపరిమితిలోగా ఎటువంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయకపోతే లేదా ఆ సెక్షన్ లోని సబ్ సెక్షన్ (2) కింద కాంపిటెంట్ అథారిటీ అభ్యంతరాన్ని తిరస్కరించినట్లయితే, కాంపిటెంట్ అథారిటీ, సాధ్యమైనంత త్వరగా, తదనుగుణంగా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఒక నివేదికను సమర్పించాలి. సెక్షన్ 3ఎలోని సబ్ సెక్షన్ (1)లో పేర్కొన్న ప్రయోజనం లేదా ప్రయోజనాల కోసం భూమిని సేకరించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా ప్రకటిస్తుంది.

(2) సబ్ సెక్షన్ (1) కింద డిక్లరేషన్ ప్రచురించిన తరువాత, భూమి పూర్తిగా అన్ని చిక్కులు లేకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెందుతుంది. (3) ఏదైనా భూమికి సంబంధించి, దాని సేకరణ కోసం సెక్షన్ 3ఎ యొక్క సబ్ సెక్షన్ (1) కింద నోటిఫికేషన్ ప్రచురించబడినప్పటికీ, ఆ నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుండి ఒక సంవత్సరం వ్యవధిలో సబ్ సెక్షన్ (1) కింద ఎటువంటి డిక్లరేషన్ ప్రచురించబడకపోతే, ఆ నోటిఫికేషన్ ఎటువంటి ప్రభావాన్ని చూపదు: ఒక సంవత్సరం కాలపరిమితిని లెక్కించడంలో, సెక్షన్ 3ఎ యొక్క సబ్ సెక్షన్ (1) కింద జారీ చేయబడిన నోటిఫికేషన్ కు అనుగుణంగా ఏదైనా చర్య లేదా ప్రొసీడింగ్స్ తీసుకోవలసిన కాలం లేదా కాలాలను కోర్టు ఉత్తర్వుల ద్వారా మినహాయించబడుతుంది.

13. ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3డి(3)ను చదివితే ఆ చట్టంలోని సెక్షన్ 3డి(1) కింద డిక్లరేషన్ ను ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఎ(1) కింద నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి ఏడాదిలోగా ప్రచురించాల్సి ఉంటుందని, లేనిపక్షంలో ఆ నోటిఫికేషన్ ప్రభావం ఉండదని స్పష్టమవుతుంది. సెక్షన్ 3డి కింద డిక్లరేషన్ ను 29.3.2012న నోటిఫికేషన్ వెలువడిన తేదీ నుంచి ఏడాది దాటిన తర్వాత 13.3.2014న ప్రచురించినందున, దాని ప్రభావం ఉండదని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. 29.3.2012 నాటి ఈ నోటిఫికేషన్ కాపీ రికార్డులో అందుబాటులో లేనప్పటికీ, పిటిషనర్లు దాఖలు చేసిన 15.6.2019 నాటి అవార్డు నెం.2/2019ను బట్టి చూస్తే, 29.3.2012 నాటి నోటిఫికేషన్ 29.3.2012 నాటి జీవోలో ఏలూరు రెవెన్యూ డివిజనల్ అధికారికి అధికారాలను అప్పగించడానికి సంబంధించినదని స్పష్టమవుతోంది. ఇది ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్

3ఎ కింద నోటిఫికేషన్కు చాలా భిన్నంగా ఉంటుంది. ఎన్.హెచ్.ఎ.ఐ. తరఫు న్యాయవాది ఎత్తిచూపిన విధంగా, మెటీరియల్ ను బట్టి చూస్తే, ఎన్.హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3ఎ కింద 14.4.2013న వార్తాపత్రికల్లో ప్రచురితమైన నోటిఫికేషన్ 15.3.2013న జారీ చేయబడింది మరియు సెక్షన్ 3డి డిక్లరేషన్ 13.3.2014న ప్రచురించబడింది. అందువల్ల, జాతీయ రహదారి చట్టంలోని సెక్షన్ 3 (ఎ) కింద నోటిఫికేషన్ను సూచించడం ద్వారా సెక్షన్ 3 ఎ కింద నోటిఫికేషన్ ఎటువంటి ప్రభావాన్ని చూపదు అనే వాదన చట్టపరంగా అస్థిరమైనది మరియు తిరస్కరించదగినది. పాయింట్ నెం.1 పిటిషనర్లకు తదనుగుణంగా సమాధానం ఇచ్చారు.

పాయింట్ నెం.2:

14. 2013 చట్టంలోని సెక్షన్ 30లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం ఎన్హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం భూసేకరణకు సెక్షన్ 19 కింద ప్రచురణ తేదీ నుంచి పన్నెండు (12) నెలల వ్యవధిలో అవార్డును జారీ చేయాలని, ఆ గడువులోగా అవార్డు ఇవ్వకపోతే. భూ సేకరణకు సంబంధించిన మొత్తం ప్రొసీడింగ్స్ ముగియనున్నాయి. ఈ సెక్షన్ లోని నిబంధన ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం తన అభిప్రాయం ప్రకారం పన్నెండు నెలల కాలపరిమితిని పొడిగించే అధికారం ఇస్తుంది. ప్రస్తుత కేసులో పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపిస్తూ 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం నిర్దేశించిన కాలపరిమితిని మించి తీర్పును జారీ చేశారని, అందువల్ల గడువు ముగిసిందని వాదించారు. దీనికి సంబంధించి 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 105ను ప్రస్తావించడం సముచితం. 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 105పై ఎన్ హెచ్ ఏఐ తరఫు న్యాయవాది గట్టిగా విశ్వసించారు.

> 105. ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు కొన్ని సందర్భాల్లో వర్తించకూడదు లేదా కొన్ని మార్పులతో వర్తించకూడదు.–
>
> (1) సబ్ సెక్షన్ (3)కు లోబడి, ఈ చట్టంలోని నిబంధనలు నాల్గవ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న భూసేకరణకు సంబంధించిన చట్టాలకు వర్తించవు.
>
> (2) సెక్షన్ 106లోని సబ్ సెక్షన్ (2)కు లోబడి, కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా, నాల్గవ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న ఏవైనా చట్టాలను తొలగించవచ్చు లేదా చేర్చవచ్చు.

(3) ఈ చట్టం ప్రారంభమైన తేదీ నుంచి ఏడాదిలోగా కేంద్ర ప్రభుత్వం నోటిఫికేషన్ ద్వారా మొదటి షెడ్యూలుకు అనుగుణంగా నష్టపరిహారం నిర్ణయించడం, రెండో, మూడో షెడ్యూళ్లలో పేర్కొన్న పునరావాసం, పునరావాసానికి సంబంధించి ఈ చట్టంలోని ఏవైనా నిబంధనలు బాధిత కుటుంబాలకు ప్రయోజనకరంగా ఉండేలా ఆదేశించాలి. నాల్గవ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న చట్టాల ప్రకారం భూసేకరణ కేసులకు వర్తింపజేయాలి లేదా నష్టపరిహారాన్ని తగ్గించని లేదా పరిహారం లేదా పునరావాసం మరియు పునరావాసానికి సంబంధించిన ఈ చట్టం యొక్క నిబంధనలను నీరుగార్చని మినహాయింపులు లేదా సవరణలతో వర్తింపజేయాలి.

(4) సబ్ సెక్షన్ (3) కింద జారీ చేయాలని ప్రతిపాదించిన ప్రతి నోటిఫికేషన్ యొక్క కాపీని ప్రతి పార్లమెంటు యొక్క ముసాయిదాలో ఉంచాలి, అది సెషన్లో ఉన్నప్పుడు, మొత్తం ముప్పై రోజుల పాటు, ఒక సెషన్ లేదా రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ వరుస సెషన్లలో ఉండవచ్చు, మరియు సెషన్ ముగిసిన వెంటనే లేదా పైన పేర్కొన్న వరుస సెషన్ల తర్వాత సెషన్ ముగియడానికి ముందు, నోటిఫికేషన్ జారీని తిరస్కరించడానికి ఉభయ సభలు అంగీకరిస్తాయి లేదా నోటిఫికేషన్ లో ఏవైనా మార్పులు చేయడానికి ఉభయ సభలు అంగీకరిస్తాయి, నోటిఫికేషన్ జారీ చేయబడదు లేదా పార్లమెంటు ఉభయ సభలు అంగీకరించే సవరించిన రూపంలో మాత్రమే జారీ చేయబడతాయి.

15. సెక్షన్ 105లోని సబ్ సెక్షన్ (3), 2013 చట్టం 30లోని నిబంధనలకు లోబడి, 2013 చట్టం 30లోని నాల్గవ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న భూసేకరణకు సంబంధించిన చట్టాలకు వర్తించదని పైన పేర్కొన్న చట్ట నిబంధనలను బట్టి స్పష్టమవుతోంది.

28.8.2015 నాటి జీవో 2368(ఇ) ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వం సెక్షన్ 105(3) కింద తనకున్న అధికారాలను ఉపయోగించి 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 113తో నోటిఫికేషన్ జారీ చేసింది.

1. (1) ఈ ఉత్తర్వును భూసేకరణ, పునరావాసం మరియు పునరావాసంలో న్యాయమైన పరిహారం మరియు పారదర్శకత (ఇబ్బందుల తొలగింపు) ఉత్తర్వు, 2015 అని పిలవవచ్చు. (2) ఇది సెప్టెంబర్ 1, 2015 నుండి అమల్లోకి వస్తుంది.

2. భూసేకరణ, పునరావాసం, పునరావాసంలో న్యాయమైన పరిహారం, పారదర్శకత, మొదటి షెడ్యూల్ ప్రకారం పరిహారం నిర్ణయించడం, రెండో షెడ్యూల్ ప్రకారం పునరావాసం, పునరావాసం, మూడో షెడ్యూలుకు అనుగుణంగా మౌలిక వసతుల కల్పనకు సంబంధించిన నిబంధనలు ఆ చట్టంలోని నాలుగో షెడ్యూలులో పేర్కొన్న చట్టాల ప్రకారం భూసేకరణకు సంబంధించిన అన్ని కేసులకు వర్తిస్తాయి.

16. ఈ నోటిఫికేషన్ ద్వారా 2013 చట్టం 30 ప్రకారం మొదటి షెడ్యూలు ప్రకారం నష్టపరిహారం నిర్ణయించడం, రెండు, మూడో షెడ్యూళ్లలో పేర్కొన్న పునరావాసం, పునరావాసం వంటి అంశాలను నాలుగో షెడ్యూలులో పేర్కొన్న చట్టాల ప్రకారం భూసేకరణ కేసులకు వర్తింపజేశారు. అందువల్ల, వాస్తవిక మరియు న్యాయపరమైన స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, 2013 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 25 ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనల ప్రకారం సేకరించిన భూములకు వర్తించదని ఈ కోర్టు అభిప్రాయపడింది. అందువల్ల, 2013 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 25ను ఎన్ హెచ్ చట్టం కింద భూసేకరణకు వర్తింపజేయడం గురించి పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించిన వాదనలు. గడువు తీరినందున, ఆ అవార్డు చెల్లదని ప్రకటించబడుతుంది, ఎందుకంటే ఇది పైన పేర్కొన్న సెక్షన్ కింద నిర్దేశించిన సమయాన్ని మించి ఆమోదించబడింది/ పరిమితికి మించి ఆమోదించబడదు.

17. 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25 ప్రకారం పన్నెండు (12) నెలల్లోగా ఏ తీర్పును ఆమోదించనందున భూసేకరణ ప్రక్రియ చెల్లదనే వాదనను జి.సి.తిప్పేస్వామిలోని కర్ణాటక హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు. జి.సి.తిప్పేస్వామి కేసులో తీర్పులోని పేరా నెంబర్ 23, 26 పేరాలో పైన పేర్కొన్న 28.8.2015 నాటి కేంద్ర ప్రభుత్వ నోటిఫికేషన్ కు విరుద్ధంగా 2013 చట్టం 30, ఎన్ హెచ్ చట్టంలోని నిబంధనలను విచారించిన సింగిల్ జడ్జి ఈ విధంగా పేర్కొన్నారు.

23. 2013 నాటి కొత్త ఎల్ ఏ చట్టం ప్రకారం భూసేకరణ ప్రక్రియను చేపట్టడానికి సంబంధించిన విధానపరమైన అంశాలు జాతీయ రహదారుల చట్టం 1956 నిబంధనల ప్రకారం భూసేకరణకు కూడా వర్తిస్తాయని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది లేవనెత్తిన వాదనల్లో ఈ కోర్టుకు ఎలాంటి బలం కనిపించడం లేదు. చట్టం పరిస్థితి అందుకు విరుద్ధంగా ఉంది. 2013 కొత్త ఎల్ ఏ చట్టంలోని సెక్షన్ 105 ప్రకారం జాతీయ రహదారుల చట్టం 1956తో సహా చట్టంలోని నాల్గవ షెడ్యూలులో పేర్కొన్న ప్రత్యేక చట్టాల కింద కొనుగోళ్లకు 2013 నాటి కొత్త ఎల్ ఏ చట్టం వర్తించదు. ఏకరూప పరిహారం ద్వారా ఉపశమనం కల్పించేంత వరకు మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం 2013 కొత్త ఎల్ఏ చట్టంలోని సెక్షన్ 105(3) ప్రకారం జాతీయ రహదారుల చట్టం 1956 కింద కొనుగోళ్లతో సహా ఈ ప్రత్యేక చట్టాల కింద కొనుగోళ్లకు కూడా నష్టపరిహారానికి సంబంధించిన నిబంధనలను విస్తరించింది.

26. 2013 కొత్త ఎల్.ఎ చట్టంలోని నిబంధనలు 1956 జాతీయ రహదారుల చట్టంలోని నిబంధనలను ఉల్లంఘించవు లేదా ఉల్లంఘించవు. దీనికి విరుద్ధంగా, 2013 కొత్త ఎల్ఏ చట్టంలోని సెక్షన్ 105 (3) ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఇచ్చిన అధికారాల ద్వారా 1956 జాతీయ రహదారుల చట్టానికి వర్తించే కొత్త ఎల్ఏ చట్టం 2013 ప్రకారం నష్టపరిహారానికి సంబంధించిన నిబంధనలు వంటి నిర్దిష్ట కనెక్టివిటీ ప్రాంతంతో అవి సామరస్యంగా మరియు కాంప్లిమెంటరీగా ఉంటాయి.

18. పైన బాగా పరిగణనలోకి తీసుకున్న చట్టపరమైన స్థితిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ఈ న్యాయస్థానం ఎన్.హెచ్.ఎ.ఐ. తరఫు న్యాయవాది చేసిన వాదనలతో పూర్తిగా ఏకీభవిస్తుంది, తదనుగుణంగా 2013 చట్టం 30 లోని సెక్షన్ 25 ఎన్.హెచ్. చట్టం నిబంధనల ప్రకారం భూసేకరణకు వర్తించదని పేర్కొంది.

19. ఎన్హెచ్ చట్టం కింద భూసేకరణకు 2013 చట్టం 30లోని నిబంధనలను వర్తింపజేయడానికి సంబంధించిన అంశం సుప్రీంకోర్టులో పరిశీలనలో ఉందని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదనలు వినిపించినప్పటికీ మధ్యంతర చర్యగా ఇచ్చిన ఉత్తర్వులేవీ దాఖలు కాలేదు. ఇండోర్ డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ వర్సెస్ మనోహర్ లాల్ 6 కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పు దృష్ట్యా

కౌంటర్ అఫిడవిట్ లో పేర్కొన్న విధంగా ఇప్పటికే స్వాధీనం చేసుకున్నామని, దీనిపై ఎలాంటి వాదనలు దాఖలు చేయలేదని, తీర్పు రద్దు తదితర అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం లేదని ఎన్ హెచ్ ఏఐ తరఫు న్యాయవాది వాదించారు.

20. 2013 చట్టం 30లోని నిర్దిష్ట చట్టబద్ధ నిబంధనలు, 2013 చట్టం 30లోని మొదటి, రెండో, మూడో షెడ్యూళ్లకు అనుగుణంగా పరిహారం నిర్ణయించే మేరకు మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం జారీ చేసిన నోటిఫికేషన్ను పరిగణనలోకి తీసుకుని నాలుగో షెడ్యూలులో పేర్కొన్న చట్టాల ప్రకారం భూసేకరణ కేసులకు సంబంధించి కూడా ఈ ప్రయోజనాన్ని పొందవచ్చు. 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25ను వర్తింపజేయడం ద్వారా అవార్డును రద్దు చేసే ప్రశ్నే ఉత్పన్నం కాదు. అందువల్ల ఈ విషయంలో పిటిషనర్ల వాదనలు పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం లేదని, అందువల్ల వాటిని తిరస్కరిస్తున్నామన్నారు. పిటిషనర్లకు పాయింట్ నెం.2కు తదనుగుణంగా సమాధానం ఇచ్చారు.

పాయింట్ నెం.3:

21. ఎన్హెచ్ చట్టంలోని చట్టబద్ధమైన నిబంధనలను పాటించలేదనే కారణంతో అవార్డును రద్దు చేయాలని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది వాదించారు. అంతేకాకుండా పిటిషనర్ల వెనుకే విచారణ జరిగింది. ఇంతకు ముందు గమనించినట్లుగా, అవార్డు కాపీని పొందిన తరువాత ఎన్.హెచ్ చట్టం కింద ప్రారంభించిన చర్యల గురించి తమకు తెలిసిందని విన్నవించడం మినహా, ఎన్హెచ్ చట్టంలోని చట్టబద్ధమైన నిబంధనలకు అనుగుణంగా సెక్షన్ 3 ఎ కింద నోటిఫికేషన్ జారీ చేయడం గురించి పిటిషనర్లు ఖండించలేదు లేదా అభ్యంతరాలు దాఖలు చేయడానికి అవకాశం ఇవ్వలేదనే కారణంతో సెక్షన్ 3 డి కింద పర్యవసాన ప్రకటనను సవాలు చేయలేదు. ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3సీ ప్రకారం.. అందువల్ల, దీనిని ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3 సి కింద అభ్యంతరాలు / విచారణను దాఖలు చేసే అవకాశాన్ని నిరాకరించడం లేదా హక్కును కోల్పోవడంగా పరిగణించలేము. సెక్షన్ 3జీ కింద పిటిషనర్లకు అవకాశం ఇవ్వకుండానే సుప్రీంకోర్టు తీర్పును ఆమోదించారని, ఇది ఆమోదయోగ్యం కాదని వాదించారు. అయితే, ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది సూచించినట్లుగా, తీర్పు నెం.2/2019ను పరిశీలిస్తే ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3జీ కింద విచారణ ప్రక్రియలో పిటిషనర్ల భాగస్వామ్యం స్పష్టంగా తెలుస్తుంది. పిటిషనర్ల అభ్యర్థనను పరిగణనలోకి తీసుకుని, ఈ కీలక వాస్తవాన్ని వెల్లడించకపోవడం తప్పుదోవ పట్టించడమే కాకుండా, భౌతిక వాస్తవాలను

అణచివేయడం, కోరిన ఉపశమనం పొందకుండా నిరోధించడం, ఈ ఒక్క కారణంతోనే రిట్ పిటిషన్ ను కొట్టివేయడం వంటి అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. సుప్రాకు సంబంధించి భీమవరపు గిరిధర్ కుమార్ రెడ్డి కేసులో డివిజన్ బెంచ్ ఇచ్చిన తీర్పుపై నమ్మకం ఉంచాలని పిటిషనర్ల తరఫు న్యాయవాది కోరినప్పటికీ, పైన పేర్కొన్న వాస్తవాల దృష్ట్యా ఇది వర్తించదు.

22. ఆరేళ్ల జాప్యంతో తీర్పును ఆమోదించడం వల్ల తీర్పు చెల్లదని, భూసేకరణ ప్రక్రియ చెల్లదని, స్వయం సమృద్ధ నియమావళితో కూడిన ప్రత్యేక చట్టమైన ఎన్హెచ్ చట్టం కింద కాలపరిమితికి సంబంధించిన నిర్దిష్ట నిబంధన లేనప్పుడు, ఇతర ఇతర సమర్పణలను తిరస్కరించకుండా ఉండలేము. అంతేకాకుండా నష్టపరిహార నిర్ధారణకు సంబంధించి పిటిషనర్ల ఫిర్యాదులు ఈ కోర్టు తీర్పులో జోక్యం చేసుకోవడానికి కారణం కాజాలవని, ఎన్హెచ్ చట్టంలోని సెక్షన్ 3జీ(5) ప్రకారం ఆర్బిట్రేటర్ ముందు ఆందోళన చేయవచ్చునని పేర్కొంది. అందువలన, అవార్డు యొక్క సుస్థిరతకు సంబంధించి ప్రతిపాదించిన వాదనలు సహేతుకమైనవి కావు. అందుకే వాటిని తిరస్కరిస్తున్నారు. పిటిషనర్లపై పాయింట్ నెం.3కు తదనుగుణంగా సమాధానం ఇచ్చారు.

పాయింట్ నెం.4: 23. పాయింట్ నెం.1 నుంచి 3 వరకు పైన పేర్కొన్న కారణాలు, నిర్ధారణల కారణంగా, పిటిషనర్లకు రిట్ పిటిషన్ లో ఎలాంటి ఉపశమనం లభించదు, వాస్తవిక లేదా న్యాయపరమైన అంశాల ఆధారంగా ఎటువంటి కేసు చేయబడనందున మధ్యంతర ఉత్తర్వుల కొనసాగింపు చాలా తక్కువగా ఉంటుంది. దీని ప్రకారం మధ్యంతర ఉత్తర్వులు రద్దు అవుతాయి. జాతీయ రహదారి చట్టంలోని నిబంధనలను చట్టబద్ధంగా ఉల్లంఘించడం/పాటించకపోవడం లేదా 2013 చట్టం 30లోని సెక్షన్ 25ను వర్తింపజేయడం ద్వారా అవార్డు కొట్టబడదు. భారత రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 226 ప్రకారం అసాధారణ అధికార పరిధిని ఉపయోగించాల్సిన పరిస్థితులు ఈ కోర్టుకు లేవు.

24. దీని ప్రకారం రిట్ పిటిషన్ను కొట్టివేస్తారు. ఖర్చులకు సంబంధించి ఆర్డర్ లేదు. దీనికి కొనసాగింపుగా 2020లోని ఐఏ నెం.1ను తొలగించి, 2021లో ఐఏ నెం.1, 2లను అనుమతించనున్నారు.

నినాలా జయసూర్య, జె.

ఏప్రిల్ 30, 2021.

వాసు